

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	36446 Українська мова та література (для іноземців; мова навчання українська)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36446
Назва ОП	Українська мова та література (для іноземців; мова навчання українська)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Циганик Мирослава Іванівна, Мандич Тамара Михайлівна, Козлов Роман Анатолійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.05.2020 р. – 29.05.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.univ.kiev.ua/ua/official/accreditation/master-degree/>

Програма візиту експертної групи <https://philology.knu.ua/studentam/akredytatsiya/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма орієнтована на іноземних студентів, які в перспективі мають повернутися до рідної країни, де поширюватимуть українську мову і культуру в академічному, урядовому, комерційному та інших середовищах. Головний освітньо-науковий акцент зроблений на лінгводидактиці, що належить до міждисциплінарних дисциплін. Різний рівень готовності здобувачів вищої освіти, зокрема їхнього володіння українською мовою, накладає відбиток на зміст програми та зміст її освітніх компонентів. Програма та процес її реалізації в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка загалом відповідає більшості вимог, що висуваються під час акредитації. Слабкі сторони та недоліки освітньої програми, встановлені за кожним з критеріїв, не є критичними та можуть бути усунені в робочому порядку. Гарант програми і адміністрація університету продемонстрували готовність долати недоліки та приймати рішення, спрямовані на розвиток і вдосконалення освітньої програми та процесу її реалізації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Унікальність освітньої програми визначена її зорієнтованістю на іноземних студентів, які навчаються за міждержавними угодами, та акцентом на лінгводидактичних аспектах. Сильними сторонами програми є досяжність передбачених результатів навчання, урахування соціалізації здобувачів вищої освіти, можливість присвоєння професійних кваліфікацій за умови виконання певних умов; чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання з урахуванням вхідного рівняві компетентностей з української мови; відповідність форм і методів навчання і викладання цілям, програмним результатам, вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи; чітке визначення форм контролю і критеріїв оцінювання, введення додаткового атестаційного іспиту з української мови та літератури. Позитивними практиками в реалізації програми є прагнення гармонізувати її з вимогами стандарту, застосування технологічних рішень для реалізації права студентів на вибір дисциплін та протидії порушенням академічної доброчесності, проведення практик під контролем викладачів-фахівців; унормоване визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО; достатнє і своєчасне інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес, своєчасне оновлення змісту освітніх компонентів, доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, наукова активність НПП, залучення висококваліфікованих викладачів, що вчасно підвищують кваліфікацію, зокрема за кордоном, завдяки системі стимулювання розвитку викладацької майстерності. КНУ ім. Т. Шевченка має розвинену матеріально-технічну базу з комфортними умовами для навчання і частково забезпеченим доступом до основної інфраструктури для осіб із особливими потребами. Здобувачам вищої освіти надається достатньо різнобічна інформаційно-консультативна підтримка. Університет активно вдосконалює нормативну базу для регламентації процедур, завдяки чому в закладі формується загальна культура якості освіти.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами ОП є: 1) складність залучення груп стейкхолдерів до планування ОП; 2) мовний бар'єр при опануванні теоретичних ОК в першому семестрі; 3) невиважене планування часу здобувачів у 4 семестрі. Недоліками ОП та її реалізації є: 1) обмежене коло способів комунікації зі здобувачами про їхні інтереси; 2) недостатній обсяг дослідницької (наукової) компоненти; 3) використання окремих обов'язкових ОК для досягнення вибіркових ПРН; 4) ускладнення реалізації права на вибір дисциплін в умовах неповних груп; 5) суттєве скорочення аудиторних годин через неповні групи; 6) фактична відсутність практики за основною спеціалізацією; 7) відсутність атестаційного іспиту для присвоєння професійної кваліфікації; 8) недостатня увага до збору інформації про реальне навантаження здобувачів. Рекомендуємо: 1) розширити форми взаємодії зі здобувачами для з'ясування їхніх інтересів до планування змін в ОП; 2) залучити до кола потенційних роботодавців ЗВО і підприємства України; 3) відпрацювати централізовану систему взаємодії з випускниками; 4) підвищити обсяг дослідницької (наукової) компоненти; 5) не застосовувати на цій іміджевій для ЗВО та України ОП загальні правила формування підгруп і зменшення аудиторного навантаження; 6) передбачити практику за основною спеціалізацією; 7) передбачити атестаційний іспит для присвоєння професійної кваліфікації, залучати представників професійних асоціацій; 8) різнобічно і систематично відстежувати реальне навантаження здобувачів; 9) продублювати зміст ОП англійською мовою; 10) доповнити зміст другого вступного випробування з фаху літературознавчим циклом; 11) напрацювати механізм визнання результатів, здобутих у неформальній освіті; 12) залучати здобувачів до стажування, проходження ОК або сертифікатних програм у вітчизняних та іноземних організаціях чи ЗВО; 13) запровадити використання силабусів; 14) розвивати внутрішньоукраїнську мобільність здобувачів; 15) перевіряти магістерські роботи щодо наявності в них некоректних текстових запозичень, розміщувати їх на сайті або в репозитарії; 16) уникати порушень встановлених правил проведення контрольних заходів; 17) розглянути ширше залучення представників роботодавців та експертів галузі до освітнього процесу; 18) співпрацювати з іноземними програмами стажування і розвитку НПП; 19) удосконалити систему рейтингування НПП для більш відчутного матеріального та морального заохочення; 20) розширити опитування щодо будь-яких конфліктних ситуацій; 21) залучати студентів до активного використання інфраструктури; 22) удосконалити умови для осіб із особливими потребами; 23) розробити загальноуніверситетську систему моніторингу та аналізу якості освіти (системні опитування, анкетування); 24) налагодити профорієнтаційну роботу, зокрема через нові контакти з міжнародними партнерами; 25) розмістити форму зворотного зв'язку для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП, використовувати корпоративну адресу; 26) активізувати розробку англійської версії сайту Інституту філології.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП сформульована досить чітко, відповідно до особливостей програми (підготовка іноземців, лінгводидактичний складник). Мета відповідає п. 4.1, 4.2, 5.3, 29, 30, 35, 37, 40 «Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 року» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>). Місія КНУ ім. Т. Шевченка не визначена в документах ЗВО. Основний акцент у плануванні цілей ОП робиться на зовнішньополітичному іміджі України, на поширенні української культури в країнах-партнерах. Водночас зауважуємо, що згадані в меті вибіркові блоки (переклад, методика навчання української мови як іноземної у вищій школі, російська мова) не є «вужчими сферами» відносно основної спеціалізації 035.01 «Українська мова та література», а радше дотичними до неї.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОП є логічним розвитком процесу вивчення іноземцями української мови і літератури в КНУ ім. Т. Шевченка переважно на замовлення уряду України за міждержавними угодами (зокрема з Китаєм, Кореєю, Туреччиною відповідно до наданих ЗВО покликань). Проте уряд України не бере прямої участі у формуванні цілей та ПРН. Інтереси посольств країн-партнерів ураховуються опосередковано через специфіку взаємодії з ними. Зокрема ЗВО надав «Оцінку перспектив випускників освітньо-наукової програми...» від Відділу у справах освіти Посольства КНР в Україні. Інтереси здобувачів ураховуються під час індивідуальних і групових співбесід. Проте зауважуємо, що використання тільки такого способу комунікації є недостатнім через можливу незбіжність культурно-ментальних установок учасників співбесіди. Зокрема під час інтерв'ю здобувачі зазначили, що не хочуть вивчати на цій ОП англійську мову через надмірне навантаження (вони і так вивчають українську як іноземну), хоча введення англійської мови в нову редакцію ОП обґрунтовувалося саме врахуванням інтересів здобувачів. Інтереси академічної спільноти здебільшого враховуються під час обговорення ОП на засіданнях кафедри, зокрема розширених (надані протоколи засідань від 7.11.2017, 20.11.2017, 22.10.2019, 28.11.2019, 28.01.2020). Члени кафедри безпосередньо зацікавлені в розвитку української лінгводидактики за кордоном. Інтереси випускників враховуються через відстеження їхнього кар'єрного шляху, створення в КНУ ім. Т. Шевченка асоціації випускників (як заявлено адміністрацією та Підготовчим відділенням), співбесіди з тими, хто продовжує навчання в аспірантурі. Врахування інтересів роботодавців є найбільшим складним, адже випускники спеціальності, що передувала запровадженню ОП, переважно працюють у закордонних освітніх, комерційних, інформаційних та урядових установах. Окремою групою стейкхолдерів могли би стати ЗВО України, де випускники ОП у майбутньому навчатимуться в аспірантурі.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Планування ОП враховує актуальний стан розвитку української філології та лінгводидактики (ПРН 8, 11, 18, 19), а також невисокий ступінь поширеності україністики в закордонних університетах (відповідний вибірковий блок і ПРН 23). Врахування закордонного ринку праці (зокрема потреба в перекладачах та кваліфікованих працівниках, що володіють українською мовою) виявляється в запровадженні вибіркового блоку «Практичний переклад» і ПРН 24. Уведення вибіркового блоку «Російська мова» і ПРН 25 зумовлене врахуванням регіонального контексту, білінгвізмом, поширеним в українському суспільстві, а також тим, що на ОП вступають іноземці, які вивчали російську мову на бакалаврському рівні. Загальний наголос на лінгводидактичному аспекті в ОП (ПРН 19, 23, 26) є наслідком врахування та критичного сприйняття досвіду реалізації подібних ОП в Україні, Польщі, Чехії.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати

навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Відповідний стандарт затверджено 20.06.2019. У плануванні ОП враховано ПРН проекту стандарту, оскільки гарант Г. Швець була його співавтором (заступником голови підкомісії зі спеціальності 035 «Філологія» НМК № 4 сектору вищої освіти НМР МОН України). Зіставлення ОП з вимогами 8-го рівня Національної рамки кваліфікацій дало таке: 1) знання компонент представлений ПРН 8–10, 15, 17–20, розкритий повністю; 2) уміння/навички представлені ПРН 1–3, 5, 6, 8–11, 14, 21–26, розкриті повністю; 3) комунікативний компонент представлений ПРН 2, 4, 6, 7, 13, 16, 25, розкритий повністю; 4) компонент відповідальності та автономії представлений ПРН 1, 5, 12, розкритий повністю. КНУ ім. Т. Шевченка підготував нову редакцію ОП, у якій формулювання та порядок ПРН узгоджено з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для магістерського рівня. Нова редакція ОП проходить процедуру затвердження (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/vstup-dlya-inozemtsiv/>). ОП та її нова редакція дають можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони та унікальність ОП визначені її зорієнтованістю на іноземних студентів та акцентом на лінгводидактичних аспектах. Позитивними практиками є прагнення ЗВО гармонізувати ОП з вимогами стандарту, урахування досвіду реалізації подібних ОП в Україні, Польщі, Чехії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною ОП є складність залучення та врахування інтересів важливих груп стейкхолдерів (закордонних роботодавців, посольств країн-партнерів, урядів) у плануванні ОП. Недоліком є обмежене коло способів комунікації зі здобувачами про їхні інтереси щодо ОП. Рекомендуємо: 1) використовувати різні форми та рівні взаємодії зі здобувачами ОП для з'ясування їхніх інтересів та потреб під час планування змін до ОП; 2) уточнити інтереси та потреби відносно ОП ширшої академічної спільноти; 3) залучити до кола потенційних роботодавців ЗВО і підприємства України; 4) відпрацювати централізовану систему взаємодії з випускниками та збору інформації про їхні кар'єрні шляхи.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Планування ОП і змін до неї загалом відповідає вимогам критерію. Виявлені недоліки можуть бути усунуті в робочому порядку. ЗВО демонструє прагнення гармонізувати нову редакцію ОП зі стандартом.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам п. 5 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» та стандарту вищої освіти. Обсяг вибіркового компонента ОП становить 30 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає вимогам ч. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Обсяг ОК, спрямованих на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, становить близько 90%, що відповідає вимогам р. III стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для магістерського рівня. Обсяг ОК, які забезпечують досягнення ПРН, пов'язаних із дослідженнями (ОК 1, 7–12, 20), становить 37 кредитів ЄКТС. Однак слід розуміти, що не весь цей обсяг може бути віднесений до дослідницької (наукової) компоненти, адже ці ОК передбачають також відпрацювання практичних навичок. Тому вважаємо, що обсяг дослідницької (наукової) компоненти в цій освітньо-науковій програмі не відповідає вимогам п. 5 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» (30%, 36 кредитів).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП не структурований за роками і семестрами, таке структурування здійснюється в НП. Цей загальноінституційний вибір ЗВО (Науково-методичний центр організації навчального процесу) пояснює можливість ОП в подальшому бути мобільною та вносити корективи в порядок вивчення дисциплін за спрощеною процедурою. Разом з тим зауважуємо, що складні, термінологічно насичені ОК 1, 3, 4, 8, 9 вивчаються в першому семестрі (як такі, що передують іншим), коли здобувачі через мовний бар'єр не можуть опанувати їх у повному обсязі (це вони підтвердили під час інтерв'ю). До того ж потрібна спеціальна підготовка викладачів, що забезпечують ці ОК. Зміст ОП не структурований за циклами підготовки, що ускладнює розуміння ролі окремих ОК. ОК здебільшого становлять логічну взаємопов'язану систему, яка охоплює лінгвістичну, літературознавчу, психолого-педагогічну та методичну складові, які здебільшого не перетинаються. Заявлені ПРН здебільшого видаються досяжними з допомогою ОК, що входять до ОП, проте зі змісту ОП зрозуміло, що окремі ОК обов'язкової частини (ОК 19, 20) використовуються для досягнення ПРН, пов'язаних з вибірковими блоками. У новій редакції ОП ця ситуація дещо розв'язана, проте загалом така практика видається хибною.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП загалом відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія» (зокрема у формулюванні відповідного стандарту вищої освіти), усі додаткові ОК уведені обґрунтовано. Лінгвістична складова представлена ОК 9, 10, 11, 14. Літературознавча – ОК 7, 8, 12, 17. Вивчення української мови – ОК 5, 6, 18 (для здобувачів вона є іноземною). Психолого-педагогічна складова (ОК 3, 4) зумовлена підготовкою здобувачів до викладання у вищій школі. Лінгводидактична складова (ОК 13, 15, 16) становить наукову проблему, адже лежить на межі лінгвістики та педагогіки. ОК 2 уводить здобувачів у корпоративну етику ЗВО. ОК 1 готує до наукових досліджень.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У структурі ОП передбачені вибіркові компоненти обсягом 30 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає вимогам ч. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Чинне в КНУ ім. Т. Шевченка «Положення про порядок реалізації студентами... права на вільний вибір навчальних дисциплін» передбачає (п. 2.2) різні формати такої реалізації, зокрема й вибір з каталогу дисциплін та абсолютно вільний вибір. Проте в ОП можливості студентів обмежені трьома вибірковими блоками, два з яких дають можливість отримати додаткову професійну кваліфікацію. За словами адміністрації, таке обмеження прийняте в Інституті філології КНУ ім. Т. Шевченка через складність адміністрування великої кількості студентів, ОП та ОК. Крім того обмеження на мінімальну кількість студентів у підгрупі спричиняє те, що здобувачі ОП вимушені погоджувати на вивчення того вибіркового блоку, який обрала більшість групи. Вибір здійснюється в Системі автоматизації КНУ ім. Т. Шевченка «Triton», особливості якої вказують на те, що вибір окремих дисциплін для вивчення в такий спосіб не передбачений. Вибір студента у цій системі лишається незмінним, проте насправді студент може вивчати дисципліни іншого вибіркового блоку через обмеження мінімальної кількості здобувачів у підгрупі. Досвід реалізації ОП показує, що студенти вивчають тільки вибірковий блок «Українська мова у закладах вищої освіти», одна студентка обрала блок «Практичний переклад...», проте не змогла реалізувати свого вибору через згадане обмеження. Невмотивованим видається в такій структурі ОП відносити ОК 3, 4, 15 до обов'язкових, адже вони радше стосуються вибіркового блоку «Українська мова у закладах вищої освіти». У проєкті нової редакції ОП ситуація частково виправлена, проте ОК 15 все одно лишається обов'язковою. Вибір студентом певного блоку впливає на зміст обов'язкових ОК 19 і 20. При цьому ОК 20 «Магістерська робота» може частково розглядатися як інструмент формування індивідуальної освітньої траєкторії, адже передбачає методичний або перекладознавчий компоненти згідно з обраним блоком. Однак наповнення ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді» тільки змістом, співвідносним із обраним блоком ОК, видається недоречним.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів за ОП здійснюється в межах ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді (з відривом від виробництва)» та ВБ 1.7/2.7/3.7 (без відриву), що належать різним вибірковим блокам. При цьому і вибіркові практики (реалізуються у 3 семестрі), і віднесена до обов'язкових дисциплін (у 4 семестрі) мають варіативний зміст відповідно до обраного вибіркового блоку. Таким чином, цілеспрямована практична підготовка здобувачів за основною спеціалізацією фактично відсутня. Частково це компенсується низкою ОК-«практикумів», проте в них ідеться про практичне вивчення мови і літератури, а не про застосування здобутих умінь і навичок у

ситуаціях, максимально наближених до професійної діяльності. З огляду на предметну область спеціальності до практичної підготовки можна зарахувати виконання магістерської роботи. Базою практик є КНУ ім. Т. Шевченка, зокрема кафедра української та російської мов як іноземних, підготовче відділення для іноземних громадян, Інститут біології та медицини, Наукова бібліотека імені М. Максимовича. Зауважуємо, що РПНД ОК 19 у частині, яка стосується вибіркового блоку «Практичний переклад...», складена вкрай непродумано. Здобувачам пропонується зробити переклад «наукового тексту (наукових текстів) за тематикою дипломної роботи обсягом 10–15 сторінок з рідної мови на українську», хоча згідно з НП робота над магістерською вже завершена. Крім того обсяг такої практики (9 кредитів) видається неспівмірним із поставленим завданням, адже попередня практика ВБ 1.7 обсягом 2 кредити, передбачає «переклад текстів культуро-країнознавчого спрямування обсягом 10 сторінок з рідної мови на українську».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Більшість ОК спрямовані на формування в здобувачів соціальних навичок (наводимо найважливіші): – творчої проактивної діяльності (ОК 4 «Педагогіка та педагогічна майстерність викладача», ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді», ОК 20 «Магістерська робота»); – самоутвердження (ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді», ОК 20 «Магістерська робота»); – лідерства й управління (ОК 2 «Професійна та корпоративна етика», ОК 3 «Психологія вищої школи»); – стратегічного мислення і таймменеджменту (ОК 1 «Методологія та організація наукових досліджень...», ОК 20 «Магістерська робота»); – критики й самокритики (ОК 4 «Педагогіка та педагогічна майстерність викладача», ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді», ОК 20 «Магістерська робота»). Це відповідає заявленій меті ОП, загальним і фаховим компетентностям згідно зі стандартом вищої освіти.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт освіти відсутній. Присвоєння професійних кваліфікацій за вибірковими блоками «Українська мова у закладах вищої освіти» (викладач закладу вищої освіти), «Практичний переклад для тих, хто вивчає українську мову як іноземну» (фахівець (переклад) або перекладач) є вмотивованим. Проте рекомендуємо в наступних редакціях ОП окремі атестаційні іспити для присвоєння таких професійних кваліфікацій. Адже магістерська робота згідно з відповідним стандартом вищої освіти є формою атестації для присвоєння освітньої кваліфікації. Крім того рекомендуємо до атестаційних іспит з професійних кваліфікацій залучати представників відповідних асоціацій фахівців.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг у кредитах ЄКТС загалом ОП та окремих ОК відповідно до наданих РПНД видається доречним і вмотивованим, здебільшого відповідним для досягнення заявлених ПРН. Проте згідно з політиками КНУ ім. Т. Шевченка в публічному доступі дозволяється розміщувати тільки зміст РПНД, де узагальнено подано інформацію про тематику відповідного ОК. Зміст практичних, семінарських занять, завдання самостійної роботи як складові навчально-методичного комплексу охороняються як об'єкти авторського права (с. 8 «Положення про організацію освітнього процесу» <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Тож оцінка такого обсягу здійснювалася за наданими РПНД. Як зауважено щодо підкритерію 2.5, варто переглянути відповідність завдань та обсягу ОК 19. Як зауважено щодо підкритерію 2.1, обсяг ОК, які складають дослідницьку (наукову) компоненту освітньо-наукової програми не відповідає вимогам п. 5 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» (30%, 36 кредитів). Наведений гарантом аргумент, що до такої компоненти можна віднести всі ОК, де передбачені лекції, є некоректним. У НП на виконання магістерської роботи (передбачений обсяг 12 кредитів) відведено 6 тижнів, а не 8 у супереччя вимогам п. 5.33 «Положення про організацію освітнього процесу». У НП спостерігається перевищення максимального тижневого аудиторного навантаження в 4 семестрі (30 замість 24, згідно з п. 9.3.4 «Положення про організацію освітнього процесу». У проєкті нової редакції ОП ці недоліки лишилися без змін. Уведення в проєкті нової редакції ОП ОК «Англійська мова» обсягом 10 кредитів вважаємо недоречним. Зазначимо, що під час інтерв'ю здобувачі висловилися негативно щодо такої пропозиції. На їхню думку, яку ми підтримуємо, це може збільшити навантаження на здобувачів або не дати якісного досягнення ПРН. Рекомендуємо подати ОК «Англійська мова» як вибірковий. За словами представниці Сектору моніторингу якості освіти НМЦОНП КНУ ім. Т. Шевченка, у ЗВО немає практики централізованого моніторингу реального навантаження на здобувачів. Ця функція покладена на гарантів та НПП. Надані на запит ЕГ документи, що підтверджують урахування думки здобувачів під час визначення обсягу ОК, містять протоколи засідань кафедри української та російської мов як іноземних від 25.02.2020 та 12.03.2020, на яких заслуховувалися результати анкетування. Здобувачі під час інтерв'ю не виразно підтвердили факти збору такої інформації. Видається, що ЗВО та відповідальні особи не приділяють цьому питанню належної уваги. Водночас здобувачі повідомили, що існує практика зменшення викладачами обсягу тем, передбачених РПНД, відповідно до рівня підготовленості здобувачів. Ситуація погіршується тим, що ЗВО застосовує на ОП загальні власні правила скорочення обсягу аудиторного навантаження для неповних груп (10% на здобувача, відповідно студенти другого року мали лише 30%, а першого року – 60% від аудиторної роботи, передбаченої НП).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти на ОП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОП є досяжність ПРН з допомогою передбачених ОК, урахування лінгводидактичного складника, передбачений розвиток соціальних навичок, можливість присвоєння професійних кваліфікацій за умови виконання певних умов. Позитивними практиками є застосування технічних рішень для реалізації права студентів на вибір дисциплін, проведення практик під контролем викладачів-фахівців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони ОП: 1) складні, термінологічно насичені ОК 1, 3, 4, 8, 9 вивчаються в першому семестрі, коли здобувачі через мовний бар'єр не можуть опанувати їх у повному обсязі; 2) зміст ОП не структурований за циклами; 3) недостатній час на виконання магістерської роботи; 4) перевищене максимальне тижневе аудиторне навантаження в 4 семестрі. Недоліками ОП та її реалізації є: 1) недостатній обсяг дослідницької (наукової) компоненти; 2) використання окремих ОК обов'язкової частини (ОК 19, 20) для досягнення ПРН, пов'язаних з вибірковими блоками; 3) неможливість реалізувати право на вибір дисциплін в умовах неповних груп; 4) суттєве скорочення аудиторних годин через неповні групи; 5) наповнення ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді» тільки змістом, співвідносним із вибірковим блоком, унаслідок чого цілеспрямована практична підготовка здобувачів за основною спеціалізацією фактично відсутня; 6) відсутність атестаційного іспиту, що забезпечує присвоєння професійної кваліфікації; 7) недостатня увага до збору інформації про реальне навантаження здобувачів; 8) зменшення обсягу тем для вивчення через недостатній рівень підготовки здобувачів. Рекомендуємо: 1) підвищити обсяг дослідницької (наукової) компоненти; 2) не застосовувати на цій іміджевій для ЗВО та України ОП загальні правила формування підгруп та зменшення аудиторного навантаження в неповних групах; 3) передбачити в ОК 19 «Фахово-виробнича практика на посаді» цілеспрямовану практичну підготовку здобувачів за основною спеціалізацією; 4) передбачити атестаційний іспит, що забезпечує присвоєння професійної кваліфікації, залучати до його проведення представників професійних асоціацій; 5) різнобічно і систематично відстежувати реальне навантаження здобувачів; 6) дати можливість здобувачам вивчати англійську мову як вибірково дисципліну.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП має низку недоліків, проте розуміємо, що значна частина з них пов'язана з підготовленістю здобувачів, зокрема з різними рівнями володіння ними українською мовою. Під час зустрічей гарант і адміністрація КНУ ім. Т. Шевченка продемонстрували усвідомлення слабких сторін та недоліків, готовність їх усувати. Крім того, інституційні трансформації, які відбуваються в КНУ ім. Т. Шевченка, дають підстави сподіватися, що в нових редакціях ОП позбудеться зазначених недоліків.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Під час атестаційної експертизи ЕГ дійшла висновку, що правила прийому на навчання на цій ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/vstup-dlya-inozemtsiv/>; <http://vstup.univ.kiev.ua/pages/61>). На сайті Інституту

філології КНУ ім. Т. Шевченка «Вимоги для абітурієнтів-іноземців» подано українською, англійською і російською мовами. ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОП Магістр, що розміщена на сайті ЗВО (https://drive.google.com/file/d/1kPGZYSh_B1tgxfUauKXF-JHfOkN6WaXA/view), подано українською мовою, лише на шостій сторінці є переклад англійською мовою ступеню вищої освіти та назви кваліфікації, що, враховуючи специфіку ОП, обмежує доступності для розуміння потенційних стейкхолдерів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до наданої ЕГ інформації, правила прийому на навчання за ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОП Магістр, в цілому, враховують особливості ОП, що реалізується через роботу Підготовчого відділення (<http://pd.knu.ua>), Інституту філології, кафедри української та російської мов як іноземних, індивідуального підходу до кожного абітурієнта на ОП. Шкала і параметри оцінювання вступних випробувань є чіткими та зрозумілими. Проте ЕГ встановлено, що програма другого вступного випробування, з фаху, для вступників на цю ОП не містить тестових завдань літературознавчого циклу, який є основою обов'язкових навчальних дисциплін «Актуальні проблеми історії української літератури» та «Українська література (практикум)».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

КНУ ім. Т. Шевченка має низку документів, якими регулює питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема: «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р.» (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk); Додатком до правил прийому «Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>); «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf); Наказом Ректора від 12.07.2016 р. за №603-22 «Про затвердження Порядку проведення в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg). Визнання результатів навчання студентів, залучених до участі у програмах академічної мобільності, здійснюється на основі Європейської кредитно-трансферної системи ECTS – системи накопичення, перенесення і визнання кредитів. Усі документи розміщено на офіційному сайті Університету. Прикладів переведення іноземних студентів з інших ЗВО на навчання для здобуття ступеня магістра за цією ОП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ підтверджено, що Університет не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. На даній ОП здобувачі не мали потреби з визнанням результатів навчання здобутих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильними сторонами та позитивними практиками в межах Критерію 3 експертами визначено чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання за цією ОП; відповідають рівневі початкових (вхідних) компетентностей з української мови, потрібних для того, аби розпочати навчання на ОП. КНУ ім. Т. Шевченка розробив і затвердив низку документів, які регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Для збільшення аудиторії стейкхолдерів і зворотного зв'язку з ними ЕГ рекомендує: продублювати ОП «Українська мова та література (для іноземців)» англійською мовою, також ЕГ пропонує доповнити тестову базу другого вступного випробування, з фаху, літературознавчим циклом для відповідного рівня початкових компетентностей; у

межах своєї автономії напрацювати механізм визнання результатів здобутих студентами в неформальній освіті; ознайомити та залучити здобувачів до можливостей стажування, проходження окремих ОК або сертифікатних програм у статусі слухача як у вітчизняних, та й іноземних організаціях чи ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ встановила рівень В відповідності цієї ОП Критерію 3 через наявність окремих недоліків, які не є суттєвими, але вирішення яких є можливістю для подальшого розвитку ОП в межах відповідного критерію.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ підтверджено, що форми та методи навчання і викладання на даній ОП сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. При викладанні дисциплін на цій ОП використовуються як традиційні методи навчання, так сучасні та інноваційні, реалізовані через методи групової роботи, проектну й ігрову технології, особистісно орієнтоване навчання. ЕГ при попередньому аналізі додатків до відомостей самооцінювання (Таблиці 1 та 3) та положень, зробила висновок, що методи навчання на цій ОП сприяють досягненню визначених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Заплановані online зустрічі підтвердили, що форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Під час бесід всі фокус-групи підтвердили, що освітній процес, відбувається у таких формах, як лекції, семінари та практичні заняття, контрольні заходи, викладачі проводять індивідуальні консультації. Через невеликі групи кожен здобувач отримує необхідну увагу викладача. Опитування студентів щодо задоволеності методами навчання та викладання, проводилося на початку календарного року. Проте, на думку ЕГ, є неприпустимим скорочення аудиторного навчання через малокомплектні групи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час online зустрічі з відповідними структурними підрозділами КНУ ім. Т. Шевченка, науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти цієї ОП ЕГ переконалася в тому, що усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, це здійснюється на перших заняттях викладачами. Здобувачі вищої освіти на відповідній online зустрічі підтвердили розуміння та доступність інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Також на офіційному сайті Інституту філології, розміщена інформація щодо розкладу навчання, робочих програм курсів. Проте на ОП «Українська мова та література (для іноземців)» відсутня практика використання силабусів у навчальному процесі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аналізуючи специфіку конкретної ОП, ЕГ зафіксовано наявність практики поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Українська мова та література (для іноземців)» відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей ОП. Окремі курси на цій ОП містять дослідницьку складову. Здобувачі вищої освіти долучаються і до розробки кафедральної наукової теми «Лінгвістичні та методичні основи викладання української та російської мов як іноземних» та щорічних Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених «Філологія XXI сторіччя: традиції і новаторство» (секція «Поліаспектність формування іншомовної комунікативної компетентності»). Наукові керівники магістерських робіт спонукають студентів до вибору актуальних тем, результати дослідження яких можуть бути використані в освітньому процесі. Під час опанування фахових дисциплін студенти мають у

розпорядженні наукові доробки викладачів кафедри, які використовують власні навчально-методичні та наукові розробки (описано в Таблиці 2, частина «Обґрунтування»).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час online спілкування з науково-педагогічними працівниками ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОР Магістр ЕГ пересвідчилися в тому, що викладачі розробили зміст освітніх компонентів ОП на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі та оновлюють курси з точки зору рівня мовної підготовки та національно-культурної специфіки контингенту конкретної групи. Зміст навчально-методичних матеріалів враховує тенденції розвитку спеціальності та відповідає цілям та програмним РН. Здобувачі під час online зустрічі з експертами позитивно оцінювали професійну роботу викладачів даної ОП, програми курсів та методи викладання, підкреслюючи значимість поєднання теоретичної складової з практикою.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

КНУ ім. Т. Шевченка веде активну інтернаціоналізаційну діяльність. Викладачі проходили стажування в Кавказькому, Стамбульському університетах, організовано співпрацю з кафедрою україністики Вроцлавського університету, до якого у березні 2020 року було заплановано стажування студентів цієї ОП. Інтернаціоналізація діяльності виявляється також в участі викладачів кафедри в міжнародних наукових конференціях та публікації результатів досліджень у закордонних виданнях. ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОР Магістр має обернену інтернаціоналізаційну діяльність, адже призначена для іноземців, тому ЕГ рекомендовано запровадити внутрішню мобільність, посилити співпрацю з іншими ЗВО України з відповідними ОП, таким чином створивши для здобувачів можливість апробувати свої наукові здобутки за межами КНУ ім. Т. Шевченка, налагодити комунікацію з колегами-студентами та пізнавати соціокультурне середовище країни, мову якої вони вивчають.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Інформування здобувачів вищої освіти про освітній процес дозволяє своєчасно отримати доступну та зрозумілу інформацію. Методи навчання сприяють досягненню у ОП цілей та програмних результатів навчання. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Викладачі ведуть активну наукову діяльність, на основі якої розробили зміст освітніх компонентів, які оновлюють з точки зору рівня мовної підготовки та національно-культурної специфіки контингенту конкретної групи. В Університеті забезпечено доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, НПП періодично проходять стажування, беруть участь у міжнародних конференціях, публікації результатів досліджень у закордонних виданнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано: врахувати КНУ ім. Т. Шевченка специфіку ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОР Магістр, її загальнодержавницьке значення та не скорочувати аудиторного навчання здобувачам через малокомплектні групи; запровадити практику використання силабусів у навчальному процесі; поглибити дослідницьку складову на даній ОП, продовжувати заохочувати студентів до наукової діяльності, розвивати внутрішню мобільність студента.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Згідно з рішенням ЕГ, ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОР Магістр, в цілому відповідає Критерію 4, але через наявність можливостей для розвитку, що були зазначені у рекомендаціях експертами вище, рекомендовано рівень відповідності за даним критерієм – В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Кожен ОК має визначену форму контрольного заходу, критерії оцінювання наведені в РПНД (у вільному доступі на сайті), особливості проведення та зразки контрольних завдань наведені в навчально-методичних комплексах, що доступні фізично на кафедрі української та російської мов як іноземних. Формулювання критеріїв оцінювання, порядку підрахунку балів чіткі, однозначні, цілком дають можливість встановити рівень досягнення здобувачами заявлених результатів навчання. Оприлюднення РПНД дає змогу стверджувати, що відповідні умови та форми контролю оприлюднюються заздалегідь і не змінні протягом семестру.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно з вимогами відповідного стандарту вищої освіти, атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, спрямованої на розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми в галузі філології (відповідно до обраної спеціалізації). ОП передбачає атестацію у формі підсумкового іспиту з української мови та літератури і захисту кваліфікаційної роботи, тож вимоги стандарту дотримано.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Чинне в КНУ ім. Т. Шевченка «Положення про організацію освітнього процесу» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) передбачає (п. 4.6, с. 44; п. 7, с. 59) чіткі та зрозумілі правила проведення заліків, екзаменів та атестацій, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, прозорість і рівні умови для здобувачів. Передбачено процедури оскарження результатів (п. 7.2, с. 68) та повторного проходження оцінювання (п. 7.3, с. 70). Водночас процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів нечіткі («оцінювачі мають можливість не брати участь в оцінюванні при виникненні конфлікту інтересів», п. 7.1.7, с. 64). Під час інтерв'ю зі здобувачами виявлено факти спрощення викладачами процедур проведення контрольних заходів («нам сказали обрати кілька питань і дати відповідь») через недостатню готовність студентів. Отже, встановлені процедури під час реалізації ОП не дотримуються послідовно.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в КНУ ім. Т. Шевченка визначені «Етичним кодексом університетської спільноти» (<http://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), п. 9.8, 10. 7 «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>). Відповідні технологічні рішення передбачені «Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату» (http://asp.univ.kiev.ua/doc/NP_Baza_univ/Regulat_plagiary_2020.pdf). Популяризація академічної доброчесності здійснюється безпосередньо викладачами та працівниками відповідних структурних підрозділів. Під час реалізації ОП деклароване дотримання норм академічної доброчесності. Проте перевірка та оприлюднення магістерських робіт тільки запроваджується.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною ОП є чітке визначення форм контролю, представлення критеріїв оцінювання в РПНД, уведення додаткового атестаційного іспиту з української мови та літератури. Позитивним є прагнення КНУ ім. Т. Шевченка застосувати технологічні рішення для протидії порушенням академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недоліки ОП пов'язані з відсутністю підсумкового атестаційного іспиту з дисциплін, за якими присвоюється професійна кваліфікація та непослідовне дотримання правил проведення контрольних іспитів. Рекомендуємо: 1) запровадити атестаційні іспити з професійних кваліфікацій; 2) перевіряти магістерські роботи щодо наявності в них некоректних текстових запозичень, розміщувати їх на сайті ЗВО чи його підрозділу або в репозитарії ЗВО (відповідно до вимог стандарту вищої освіти); 3) уникати порушень встановлених правил проведення контрольних заходів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Процедури і проведення контрольних заходів та оцінювання результатів на ОП загалом відповідають вимогам критерію. Виявлені недоліки можуть бути усунуті в робочому порядку. ЗВО демонструє прагнення вдосконалити чинні процедури і заходи.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитаційної експертизи проведено детальний аналіз кваліфікацій науково-педагогічного складу, залученого до реалізації ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОР Магістр. Також ЕГ ознайомилась з навчально-методичними, науковими доробками викладачів, відзнаками професійних досягнень, які засвідчують високий фаховий рівень та підтверджують академічну та професійну кваліфікацію. З'ясовано, що викладання дисциплін здійснюється на високому фаховому рівні. У межах ОП створено сприятливі умови для опанування здобувачами освіти необхідних програмних результатів навчання, які заявлено в ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Порядок обрання за відкритим конкурсом осіб на вакантні посади науково-педагогічних працівників кафедри визначають Закон України «Про вищу освіту», Статут Університету (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), «Порядок конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=184>). Вся інформація розміщена на сайті Вченої ради Університету за посиланням <http://senate.univ.kiev.ua/>. Для підтвердження компетентності викладач подає пакет документів, який розміщений на сайті Вченої ради Київського національного університету ім. Т. Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=64>). При доборі враховуються наявність відповідного наукового рівня, навчально-методичної літератури та сертифікатів тренінгів та стажування. Науково-педагогічні працівники, що безпосередньо відповідають за зміст ОП, а також викладають на ОП на online зустрічі підтвердили, що процедура конкурсного відбору є зрозумілою і прозорою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавців до аудиторних занять не залучається, так як і провідних фахівців галузі з інших організацій чи ЗВО. Гарант аргументувала це тим, що викладачі цієї ОП є визнаними фахівцями в галузі ОЗ5 «Філологія» на терені

України, а кафедра була першою в зачаткуванні відповідної спеціалізації для українських студентів-філологів та навчання іноземців української мови. ЕГ рекомендує залучати роботодавців до навчального процесу, розробки програм наукових досліджень, використовувати можливості роботодавців для практичної підготовки здобувачів та розвитку їхнього наукового потенціалу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час атестаційної експертизи встановлено, що особливості ОП (розрахована на іноземних здобувачів вищої освіти) коригують питання залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, оскільки всі викладачі за ОП є носіями мови і практиками в галузі педагогіки вищої школи, зокрема в галузі навчання української мови як іноземної. Проте розглядається можливість залучення до аудиторних занять майбутніх випускників ОП. Також на online зустрічі з роботодавцями гарант ОП Швець Г.В. та декан факультету іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» Попова О.В. підтвердили ЕГ, що активно налагоджують співпрацю, що є позитивним кроком у напрямку реалізації ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

КНУ ім. Т. Шевченка сприяє розвитку викладачів шляхом проведення підвищення кваліфікації та стажування, звільнення від занять на цей період, преміює за високу публікаційну активність. Практикується встановлення завдань щодо професійного зростання в контрактах, проведення короткотермінових тренінгів щодо різних аспектів якості освіти. Детальну інформацію щодо підвищення кваліфікації НПП ОП подано в акредитаційній системі NAQA на запит ЕГ. Зокрема доц. Клімкіна О. І. працювала у Стамбульському університеті, де під час роботи доклала чимало зусиль для відкриття кафедри української мови. Також у січні 2020 р. проведено тренінги з опанування технологією роботи зі смартдошкою та інформаційними ресурсами Університету, до якого долучилися доц. Швець Г. Д., доц. Самусенко О. М., доц. Шевченко М. В., що є на часі в умовах дистанційного навчання. Опитування студентів ОП свідчить, що в цілому вони високо оцінюють рівень професіоналізму викладачів. «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітньому процесі в КНУ» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>); Відділ академічної мобільності КНУ ім. Т. Шевченка (https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників КНУ ім. Т. Шевченка передбачає матеріальні та моральні заохочення і регламентується Статутом ЗВО (п. 1.5 Статуту, п. 4.2 Статуту – <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). До матеріальних форм заохочення належать преміювання (наказ № 71-32 від 31.01.2014 р. «Про затвердження Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності») та стипендії молодим ученим. Моральне заохочення викладачів здійснюється через нагородження щорічними грамотами, подяками та преміями університету. На зустрічі ЕГ НПП підтвердили, що ЗВО сприяє підвищенню рівня професійної майстерності. Проте наявна система рейтингування викладачів не впливає на систему матеріального та/або морального заохочення.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивною практикою є те, що ОП забезпечують висококваліфіковані викладачі, студенти навчаються за міждержавними угодами. Процедури підвищення кваліфікації викладачів чітко визначені, існує план підвищення кваліфікації. Педагогічна практика викладачів, що забезпечують реалізацію ОП, за кордоном, сприяє їхньому професійному зростанню та свідчить про їх високий рівень фахової компетентності. Сформована система стимулювання викладацької майстерності, яка функціонує на основі відповідних положень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендуємо розглянути можливості більшого залучення представників роботодавців та експертів галузі до навчального процесу, наукової діяльності та практичної підготовки здобувача. Надалі співпрацювати з іноземними

програмами, які надають можливості стажування та розвитку НПП КНУ ім. Т. Шевченка. Удосконалити систему рейтингування викладачів для більш відчутного матеріального та морального заохочення.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Українська мова та література (для іноземців)» ОР Магістр. в цілому відповідає даному критерію з невеликими, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази здійснено за допомогою наданих ЗВО відео-презентаційних матеріалів. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення на належному рівні. Реалізація ОП відбувається у корпусі № 2, деякі студенти-іноземці проживають у гуртожитках. Студенти-філологи мають змогу користуватися Науковою бібліотекою імені М.Максимовича (<http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>), проте зі слів здобувачів освіти стало зрозуміло, що вони є пасивними користувачами. Так само під час спілкування з фокус-групою виявлено, що поза увагою лишаються й інші створені об'єкти інфраструктури. Освітній процес здійснюють із використанням мультимедійних комплексів. Як зазначила гарант ОП, НПП інституту філології мають у розпорядженні переносні екрани, проектори та ноутбуки в достатній кількості. У корпусі є Wi-Fi та комп'ютерні класи із мережевим інтернетом, однак зі слів учасників освітнього процесу в цих ресурсах особливої потреби немає, оскільки більшість використовує персональні прилади, а кафедра має власну точку доступу до інтернету, якою можуть користуватися і здобувачі освіти. Відповідно до витягу з протоколу від 25 лютого 2020 р. №8 наведено результати онлайн-опитування, яке тривало з 17 до 24 лютого 2020 р. та в якому взяли участь 4 студенти I курсу, 3 студентів II курсу і 1 випускник, згідно з якими матеріальне забезпечення (технічні засоби, обладнання навчальних кабінетів) оцінено на 7,7 бала, а умови життя в гуртожитку - на 7,3 бала із 10 можливих. Це свідчить про загальну задоволеність створеними умовами, проте водночас сигналізує про перспективи покращення освітнього простору. Позитивно, що за результатами обговорення було ухвалено з'ясувати ситуацію з холодильниками в гуртожитку, що є реакцією на звернення студентки щодо потреби мати такий побутовий пристрій у кожній кімнаті. Під час спілкування з фокус-групами скарг на матеріально-технічну базу висловлено не було. Студенти загалом задоволені як умовами навчання, так і умовами проживання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Учасники освітнього процесу можуть безкоштовно отримувати послуги Наукової бібліотеки, відвідувати спортивні зали, користуватися Wi-Fi та комп'ютерними класами з мережевим інтернетом тощо. Рекомендуємо частіше інформувати здобувачів освіти про можливість використовувати створені умови.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище відповідає технічним нормам і санітарно-гігієнічним вимогам. Температурний режим у корпусі та гуртожитках, зі слів учасників освітнього процесу, комфортний. У разі необхідності можна звернутися до Університетської клініки, що є "закладом охорони здоров'я та лікувально-навчально-науковим структурним підрозділом Університету" (<http://clinic-knu.kiev.ua/>) та надає широкий спектр медичних послуг. Фактів, що свідчили б про порушення техніки безпеки чи інші випадки, що загрожували б учасникам освітнього процесу, не виявлено.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інститут філології має власний сайт (<https://philology.knu.ua/>), де у розділі “Студентам” (<https://philology.knu.ua/studentam/>) розміщено інформацію щодо освітнього процесу (графіки, розклади), матеріали для атестації тощо. На офіційному сайті ЗВО можна знайти необхідні відомості щодо навчання, стипендій, рейтингів, дозвілля у розділі “Студенту” (<http://www.univ.kiev.ua/ua/student-life>). Освітній процес технічно забезпечує внутрішній ресурс “Triton”. Вагому роль для студентів-іноземців відіграє діяльність підготовчого відділення, фахівці якого готують до навчання і психологічно підтримують майбутніх здобувачів з інших країн. Також у ЗВО діє Психологічна служба, зусилля якої можуть бути спрямовані на адаптацію іноземців. Для отримання медичної допомоги студенти звертаються до Університетської клініки. Випускники отримати консультацію у секторі працевлаштування (<http://jobs.knu.ua/>). У контексті ОП актуальною є діяльність відділу міжнародного співробітництва (<http://www.umz.univ.kiev.ua/>). Наукові можливості викладені на сайті Наукового товариства студентів, аспірантів і молодих вчених (<http://ntsa.univ.kiev.ua/>). Інформацію щодо проживання у гуртожитку можна знайти на сайті студентського містечка (<https://studmisto.knu.ua/>). Як зауважили студенти, вони перебувають на постійному зв'язку з Г.Шведь та викладачами кафедри, які можуть у телефонному режимі відповісти на поставлене питання і надати допомогу. За словами представників студентського самоврядування, у ЗВО створено канали в соціальних мережах для спільної комунікації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до поданої інформації особи з особливими освітніми потребами на ОП відсутні. За словами гаранта, з числа інститутського контингенту можна побачити, що є представники маломобільної категорії студентів, які, отримуючи сторонню допомогу, пересуваються корпусом і перебувають в аудиторіях на заняттях. Однак варто розширити двері та створити простір для зберігання засобів пересування.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО розроблено Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), у якому, зокрема п.3.3., регламентовано “запобігати конфліктним ситуаціям, а в разі їх виникнення – розв'язувати на основі неупередженого, прозорого та докладного вивчення” (с.6). Окремий інформаційний блок на офіційному сайті присвячено запобіганню та протидії корупції (<http://www.univ.kiev.ua/ua/official/preventing-corrupcion>). У цьому розділі можна ознайомитися з Антикорупційною програмою КНУ ім. Т. Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corrupcion/#p2>), а завдяки зазначеним телефонам і електронній пошті можна повідомити про факти корупції у разі їх виникнення. За словами студентів, конфліктних ситуацій не виникає і вони повністю занурені в навчання. Ті, хто проживають у гуртожитках, про побутові конфлікти теж не зазначали. Утім у випадку таких можна звернутися до представників студентського самоврядування чи коменданта. Рекомендуємо проводити системні опитування з метою виявлення будь-яких конфліктних проявів.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Матеріально-технічне забезпечення ЗВО є належним. 2. Створено комфортні умови для навчання, є доступ до інфраструктури осіб із особливими потребами. 3. Інформаційно-консультативна підтримка здобувачів є достатньо різномірною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Рекомендуємо при проведенні опитувань розширити спектр питань щодо наявності будь-яких конфліктних ситуацій. 2. Рекомендуємо активніше залучати студентів до використання всіх створених в університеті ресурсів. 3. Рекомендуємо вдосконалити умови для осіб із особливими освітніми потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

З огляду на вказані позитивні практики та рекомендації вимоги критерію загалом дотримано.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У КНУ імені Тараса Шевченка є чинною низка документів, що регулює процедури щодо освітньої програми. Так, у Положенні про організацію освітнього процесу у КНУ ім. Т. Шевченка (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) освітнім програмам присвячено Розділ 2 (с.20-31); у Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ ім. Т. Шевченка (Макет) (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) триває розробка Розділу П.2 “Розроблення і затвердження програм”, наповнення якого відповідно до вказівки у документі завершиться після затвердження Вченою Радою Університету. За словами керівниці відділу сектору моніторингу, ЗВО має на меті розробити комплексне положення за принципом дорожньої карти для системного висвітлення всіх необхідних для освітнього процесу процедур. Наразі чинним є Тимчасовий порядок розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf), який регламентує процедури, пов'язані з відкриттям, розробкою та затвердженням ОП. Додатково функціонує Тимчасовий порядок розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм від 08.07.2019 року за №601-32. (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovi%20poryadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf>). У наказі ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf) подано перелік основних вимог до документів, що відображають освітню діяльність за ОП. Порушень процедур не виявлено.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У КНУ ім. Т. Шевченка розроблено Положення про студентське самоврядування (http://sp.knu.ua/wp-content/uploads/2016/08/Polozhennya_pro_studentske_samovryaduvannya_KNU.pdf) Під час спілкування з представниками студентського самоврядування стало зрозуміло, що певним чином не вистачає взаємодії з кафедрою для більш ефективної роботи зі студентами-іноземцями. Такі здобувачі освіти можуть висловлювати свої побажання студентському самоврядуванню, яке розглядає питання та доводить до відома керівництво про поточні потреби. Представники студентського самоврядування входять до складу вчених рад і беруть участь у засіданнях, на яких розглядають зокрема і ОП. Протягом зустрічі зі студентами виявлена недостатня проінформованість іноземців, зокрема з правилами щорічного переселення в гуртожитку. Рекомендуємо, щоб студенти-іноземці теж входили до складу студентського самоврядування, адже це сприятиме їх інтеграції та адаптації, а також варто попрацювати над комунікацією різних учасників освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Взаємодія із роботодавцями - одне з ключових і дещо проблематичних питань, викликаних специфікою ОП. Як неодноразово наголошувала гарант, випускники подібних програм працевлаштовуються переважно за кордоном, звідки і прибувають на навчання. А офіційне працевлаштування студентів у період навчання має юридичні труднощі, спричинені чинним законодавством, тому унеможливорює встановлення контактів із внутрішніми стейкхолдерами. До проведення аудиторних занять роботодавці також не залучені. Натомість на запит надано лист із оцінкою перспектив випускників програми від посольства КНР, що виступає представником роботодавців на міжнародному рівні. Цей документ засвідчує потреб в ОП та висловлює побажання розвитку створеного напрямку. Нормативне регулювання відносин між Україною та країнами, вступники з яких здобувають освіту, забезпечено низкою міжнародних угод: Угода між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Китайської Народної Республіки про співробітництво в галузі освіти і науки від 18.06.2002 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156_043); Домовленість про співробітництво в галузі освіти між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Республіки Корея від 13.06.2000 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410_006); Меморандум про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та Радою вищої освіти Туреччини у сфері вищої освіти від 14.04.2017

(https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792_003-17). ЗВО рекомендовано інтенсифікувати цей вектор діяльності, що розширить форми профорієнтаційної роботи та надасть можливість відстежувати переваги та недоліки здобутої освіти в умовах практичної діяльності, а також продовжити пошуки міжнародних партнерів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОП діє з 2018 року, тому наразі з'явився тільки перший випуск. Випускники інших ОП вже захистили дисертації (Пен Чен, Ма Яньфей); деякі ще здобувають третій рівень освіти, навчаючись в аспірантурі (Ван Юйсюань). Працевлаштування тісно пов'язане зі здобутим фахом: Юй Цзін працював у Київському університеті імені Бориса Грінченка, а Дун Вей - в Українському відділенні Державного телебачення Китайської Народної Республіки. Загалом в інституті філології є практика налагодження контактів із випускниками інших ОП. ЗВО висловило прагнення створити банк випускників для систематизації контактних даних і відстеження кар'єрного шляху. Також у ЗВО працює сектор працевлаштування (<http://jobs.knu.ua/>), діяльність якого може сприяти цій практиці.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до поданих відомостей та за словами студентів у березні було проведено опитування щодо рівня задоволеності. Результати подані у витягу з протоколу засідання кафедри від 12.03.2020 №9. Щодо відповідності всіх предметів спеціальності (освітній програмі) отримано 6 відповідей - «повністю відповідають» і 3 - «загалом відповідають». Інформацію для вибору блоку дисциплін від викладачів отримує 8 студентів, а 1 - від старшокурсників. Навчальне навантаження вважають «нормальним» 8 студентів, а 1 - «невеликим». Критерії оцінювання повністю зрозумілі 8 студентам, проте 1 здобувач не завжди розуміє, форми контролю та принципи оцінювання. Об'єктивність оцінювання підтверджена всіма респондентами. 7 здобувачів знають, що таке академічні доброчесність. Питання, що стосувалося професійності викладачів, має загальну оцінку 9. Серед основних проблем студенти визначили недостатню кількість аудиторних занять (2); відсутність адаптованих на іноземців підручників з нефілологічних предметів; проблеми з проживанням у гуртожитку; незручності з аудиторіями через ремонт. Під час усного спілкування студенти чітко висловили побажання збільшити кількість аудиторних годин, оскільки вони навчаються у малокомплектних групах, через що часто мають лише консультації. Це ж послідовно відбито у витягу з протоколу засідання кафедри та звіті самооцінювання. Натомість письмово зафіксована пропозиція студентів вивчати англійську мову була підтверджена частково: не всі згодні на таке нововведення через складність опанування кількома мовами. Таке різнопланове опитування є позитивною практикою. Рекомендуємо подібні заходи проводити на рівні університету.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація аналізованої ОП є первинною, то попередніх зауважень і пропозицій немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО формування культури якості перебуває в активній фазі. Під час проведення очної частини акредитації засвідчено, що за останні кілька років створено нові ресурси для розвитку університету. Зокрема, розроблено новий офіційний сайт Інституту філології, засновано Психологічну службу. НПП здійснюють перегляд ОП відповідно до встановлених процедур, дбаючи про якість наданих освітніх послуг. Випускова кафедра проводить опитування, в усних бесідах цікавиться думкою студентів для врахування їх побажань і пропозицій. Однак склалося враження, що іноземні здобувачі освіти мало залучені до загальноінститутських чи університетських заходів, вони сконцентровані винятково на навчанні, що є, безперечно, перевагою, але про студентське життя поза навчанням розповідали вкрай мало. Триває робота над формуванням контингенту достатньо важливої іміджевої ОП та продовжується налагодження співпраці з роботодавцями. Позитивною практикою є прагнення ЗВО запровадити кураторство над групами іноземців представниками таких же національної зі старших курсів та студентами-українцями для швидкої адаптації в Україні та університеті нових здобувачів освіти. Відсутність критичних скарг і конфліктних ситуацій свідчить про налагоджену взаємодію всіх учасників освітнього процесу. Зацікавлення студентів навчанням в аспірантурі КНУ ім. Т. Шевченка опосередковано вказує на задоволеність освітнім процесом.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП нормативно регламентовані та дотримують інститутом філології. 2. Наявна практика відстеження кар'єрного шляху випускників має перспективи розвитку та вдосконалення. 3. Позитивною практикою є активне формування культури якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Рекомендуємо розробити загальноуніверситетську систему моніторингу якості вищої освіти у вигляді системних опитувань чи анкетувань із подальшим аналізом зібраних даних. 2. Рекомендуємо активізувати співпрацю з роботодавцями, налагодити профорієнтаційну роботу, встановлювати нові контакти з міжнародними партнерами.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом порушень не виявлено, що засвідчує відповідність вимогам.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються низкою документів, оприлюднених на офіційному сайті КНУ ім. Т. Шевченка. На загальноуніверситетському рівні нормативно-правову базу формують Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/2011-06-14-16-17-19/2011-06-24-09-20-58/75-2013-01-16-01-00-41.html>); Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>); реалізацію освітнього процесу із визначенням прав і обов'язків усіх сторін забезпечують Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>); «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). Фактів суттєвого порушення правил і процедур під час реалізації ОПП загалом не виявлено.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному сайті Інституту філології розміщено окрему вкладку "Вступ для іноземців" (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/vstup-dlya-inozemtsiv/>), де подано як чинну ОП (https://drive.google.com/file/d/1kPGZYSh_B1tgxfUauKXF-JHfOkN6WaXA/view?usp=sharing), так і оприлюднено проект нової редакції (<https://drive.google.com/file/d/1vFvQYVfi9JosIfcM3GDvedrNkIFZhgtz/view?usp=sharing>). Окрім побажання швидше впровадити англomовну версію сайту, яка, за словами представників ЗВО, перебуває на стадії розробки, адже це полегшить пошук і сприйняття інформації потенційними абітурієнтами, рекомендовано розмістити форму зворотного зв'язку для того, аби всі учасники освітнього процесу, випускники та роботодавці могли залишити свою пропозицію до проекту. Також під час онлайн-зустрічі було повідомлено, що подібні відгуки можна надсилати на оприлюднену електронну адресу, однак вважаємо, що краще офіційне листування здійснювати з корпоративної пошти, а не з адреси в домені @ukr.net.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та

компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ЗВО у розділі “Освітні ступені і програми. Магістр” (<http://www.univ.kiev.ua/ua/interstud/degrees-and-programs/master>) немає активних покликань із інформацією щодо обраної спеціальності. Однак на сайті Інституту філології у розділі “Вступ для іноземців” (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/vstup-dlya-inozemtsiv/>) розміщено покликання на чинну ОП (https://drive.google.com/file/d/1kPGZYSh_B1tgxfUauKXF-JHfOkN6WaXA/view?usp=sharing). Оприлюднений документ уміщує необхідні елементи та відповідає вимогам. Абітурієнти та здобувачі освіти можуть ознайомитися із метою ОП, кваліфікацією та перспективами працевлаштування, основними та вибірковими освітніми компонентами тощо. Необхідна інформація є прозорою та доступною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Фактичне наповнення офіційного сайту ЗВО та Інституту філології загалом відповідає пошуковим запитам і є доступною для всіх зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Рекомендуємо розмістити форму зворотного зв'язку для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП (із використанням корпоративної електронної пошти). 2. Рекомендуємо активізувати розробку англійської версії сайту Інституту філології, що полегшить комунікацію з потенційними здобувачами освіти.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Виявлені слабкі сторони та запропоновані рекомендації суттєво не впливають на якість освітнього процесу на ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Козлов Роман Анатолійович

Члени експертної групи

Циганик Мирослава Іванівна

Мандич Тамара Михайлівна